

Ne podpisani se dopisi ne tiskaju. Preporučana se pisma tiskaju po 5 rabi, svaki redak. Oglasi od 8 ratačan stoji 60 nđ., za svaki redak viši 5 nđ.; ili u službu upozorenja na pogodbe sa upravom. Novel so Mili poštarskom naputnicom (nastog postlige) na odmisljivanju "Naša Sloga". Imo, proslimo i naj. Slika poštu valja točno označiti.

Komu list nedodjlo na vriome, očekujući javni odgovor u otvorenim pismima, sa kojim se ne plaća pošta, može, ako se izvana napiše: "Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Bilog rastu male stvari, a nosiloga sve pokvarit. Nar. Pos.

Poziv na predplatu.

Iztekla ćetvrti dva deset i treća godina što šaljemo naš list na krilo milog našeg naroda. Stupili smo evohvali Bogu i u dvadeseti četvrtu godinu. Pozivljuć narod na novu predplatu, nadamo se, da će nam ostati vjerni svi starci pomoćnici i predplatnici i da će se k ovim pridružiti i oni, koji to do sada nisu mogli ili htjeli.

Predplata s poštarnom za cijelu godinu stoji za Imućnije for. 5, a za seljake for. 2. Za pol godine polovicu. Izvan carevine za poštarnu više. Novce ne treba sljati u započetnom listu, jer je predrago, nego poštarskom naputnicom. (Vaglia postale).

Budně da nam se šalje više puta novce u razne svrhe, molimo svakoga, da uvjek točno naznači, što je za predplatu, što za što drugo.

I ovom zgodom molimo naše dužnike, da već jednom zadovolje svojoj dužnosti, jer nije lepo ni pravedno list primati a ne plaćati ga.

Preporučamo napokon svim rođajućim, da nam dopisuju iz svojih krajeva po istini i sve, što misle, da može narodu koristiti.

Uprava „Naše Sloga“.

Sjedinjenje opozicije.

Povodom sjedinjenja obih opozicija u Hrvatskoj, naime stranke prava i neodvisne narodne stranke, za skupno djelovanje, donosi glavna njihova glasila „Obzor“ i „Hrvatska“ od subote 31. dec. 1892. uvedeno članke u kojih najavljuju taj sporazum. Mi evo danas donosimo taj loši članak iz lista „Hrvatska“:

„Nova godina! Nova svjetlost! Novi život! To je glas našeg srđenja, poklik naše duće. Prostost, slobodnost, budućnost! Biti li ne biti! Svaka ova riječ budi tisuća malihi, morsko osjećanjeh. Duboko dirnuti stojimo na izmaku godine, na pragu novog, stvarajućeg se vremena. Biti čovjekom — znati: boriti, boriti i boriti se! U svib poljazku u svakom pozivu. Zar čovjek živi među ljudima u pustinji, među tigri i hienama? Što je civilizacija, nezajma vrijednost, nezajma djelovanje, nezajma ubjeh? Zastiro li ona slobodi kico? Sjaj li ona u neboškom svjetlu, u božanskom liku? Koje je okove vlasti? Brusi li sili mađ? Gdje je veliko načelo čovječanstva? Gdje silišta poluga moralja? Gdje je ogromni razvijati čudoradnoga duba? Kada stupa čuvac: „unatoč iz maline u svjetlo, iz vlastitog robstva u slobodu?! Kada će se pojavit našem narodu obećana sloboda i nezavisnost, kada će se uspostaviti njegovu harmoniju, njegovo jedinstvo?“

Mi dižemo svoj pogled k novom vremenu puni pleteta i nade, ali i puni zahtjevnosti za proravanju škola nevoljih. Hrvatski je narod trpio. Mnogo i težko je trpio te će morati još nositi mnogo i težko novio. Jer to zahtjeva zakon razvitka, uspostavljanja, evolucije. Ali to i delči našu sećanost: svijest i spoznajanje, da faza razvijanja naravnih načinom elide i prosljedi moraju. Bez zaprskajih nikada no zaplamiti borbu za obstanak do počnog oduslovljene i požrtvovnosti. Samo gdje je borba, tamo je napredak. Borba je rad prirode. Gdje nema borbe, tamo je nemoc, mrvišlo, smrť.

Uz domovinu, svetu, pričinil Sinovi tebe vjajke, koji su dosada jedan na drugoga navaljavali i udarali žestoko, ogordeno

i strastveno, našli su se u ljubavi. Domovina ih je sjedinila. Domovina razgalila je svoju sudsbinu. Pakazala je svoje rane, jade i nerolje. Tu je pobjedio otacbudić, ljubav domovine. Tu je nadvladao izvršenja ideja, koja živi u svakom narodu, koja ga, bio još tako malen, čini velikim i znamenitim u kulturi, čudorednosti i moralu! Tu je izvojatio pobjedu i u našem narodu onaj čarobni, novidljivi, čas samo u dubljini erdon plaho sakriveni, čas iz svih očiju sjevajući dar božanstva — naš bolji, naš najbolji: je: i dosta i doja hrvatsat! Ova je pobjeda povratila srušenje velikih značajnih podpuno i često u krilo naroda. Barjakari narodnog prava, zakonite nezavisnosti i slobode, branitelji njegovih najdragocjenijih dobara pojavljuju se sada u moćnom broju na popravku, u službi svete, nooskrnjive ideje domovine.

Stranka prava i neodvisna stranka imaju obroke samo jednu zastavu, jedan program, onaj u program, koji su i do sada vjerno i nepokolebiti izpunjavali i otučbenici: oživotvorjenje državnog i prirodnoga prava Hrvatske, nezavisnost i nezavisnostne nezavisnosti. Naša Sloga je također izvela o tomu članak u tri svoga broja. I razbuditelj sam je o tom pitanju izdavao studije, koju je dao prevesti u talijanski jezik i podijeliti medju pokrajinske zastupnike. Mije, da je u toj brošuri očitovalo dokazao, da bi ta željeznica bila pasivna, te po tome još većim teretom postala za pokrajini od ozonera. Valjda je i saborska vježba uvidila ogromnu štetu, koju bi se izvedbom te osnove nanielo pokrajini, te bi reč, da je to pitanje za sad prešlo u zaborav.

Predsjedničtvu gospodarskog vijeća je i u tom pitanju počeo memorandum saboru, zagovarajući izvedenje osnove. I za to važno pitanje nije ono popitalo za mnenje gospodarskih zadruga, niti u skupštinu dalo na pretres, nego postupalo na svoju ruku. Obzirom na to, razbuditelj je za poslednju skupštinu unapred podnio predsjedničtvu predlog, da se podnesu saboru predstavka, nek začaci punktacije za izvedenje osnove. Stalni je odbor u svojoj sjednici zaključio, da se taj predlog ne stavi na dnevni red, ne smatrajući ga shodnim. Uslijed toga nije došao niti na pretres.

Ne iz kakve osobnosti, nego da se uvidi postupak nekog čimbenika, izvještaju o raznjenju kojim se nadoknadije putne troškove predsjednikom gospodarskih zadruga, kai polaze na skupštinu.

Nova godina! Nova svjetlost! Novi život! Ali treba raditi.

Rad to je fondem ovoga stoljeća, koji je svijet slijep i novo stoljeće prenijeli i povisiti. U radu leži padajući, oslobadajući čin. Ste u naravi upućuju na rad i nimo gdje su radi, tamo se pojavljuju i prodaju. Rad same mjenja svoj vanjski lik, ali ne svoje bilje. Naprijed i potiskeće ne mogu se od njega oditi, bio je duševni, bio materijalni rad. Nevolje nasili, goni nas na rad, a rad nadvlada nevolju. Rad je radnjava. On posudjuje silu uz silu, čini da kljije, da raste, da ovate.

S ovim osjećajem za dobrobit našeg naroda, za sredu našu otadžbinu stupamo u novu godinu. Božja je Provodnica na polučenim jedinstvom darovala hrvatskomu narodu o promjeni godine velik dar, a narod primiće ga taj dar radostno i zahvalno, čuvat će ga i gojiti do srotnoga dana, koji će se jednom sigurno pojaviti i u narodu objaviti: Sada jest Hrvatska!

Izvješće

o glavnoj skupštinici krčke gospodarske zadruge, držanoj u Baški, dan 14. studenoga 1892.

(Dulje.)

Druge zamašno pitanje je zanimalo mjerodavne čimbenike u našoj pokrajini, naime, "gradnja željeznice Trsat-Poreč", Graf Walderstein bio je izhodio god. 1887 dozvolu od ministarstva, da prouči u osnovu. Pošto nije imao svojih sredstava, bio se je obratio na berlinsku tvrdku "Sondererop". Ova je privlačila ponudu, te dala izraditi troškovni i finansiranje. Polovicu troškova imalo se pokriti sa akcijama a polovicu sa 4% obveznicama. Za tim se tredka obratila na pokrajinski odbor molbom, da novcem i uprivom pokrajina podupre gradnju. Pred 2 i pol godine sabor je jednoglasno načelno prihvatio predlog, da se podupre izvedenje, ali da se prije podnese osnova, po kojoj bi se imalo priziti na podpunu. Polag predlog tvrdke "Sondererop", počinjući bi bili imala jamčiti za 70 godina for. 128.000 godišnjeg prihoda. Počelo se tim putanjem zanimati i javno mnenje. Naša Sloga je također izvela o tomu članak u tri svoga broja. I razbuditelj sam je o tom pitanju izdavao studije, koju je dao prevesti u talijanski jezik i podijeliti medju pokrajinske zastupnike. Mije, da je u toj brošuri očitovalo dokazao, da bi ta željeznica bila pasivna, te po tome još većim teretom postala za pokrajini od ozonera. Valjda je i saborska vježba uvidila ogromnu štetu, koju bi se izvedbom te osnove nanielo pokrajini, te bi reč, da je to pitanje za sad prešlo u zaborav.

Predsjedničtvu gospodarskog vijeća je i u tom pitanju počeo memorandum saboru, zagovarajući izvedenje osnove. I za to važno pitanje nije ono popitalo za mnenje gospodarskih zadruga, niti u skupštinu dalo na pretres, nego postupalo na svoju ruku. Obzirom na to, razbuditelj je za poslednju skupštinu unapred podnio predsjedničtvu predlog, da se podnesu saboru predstavka, nek začaci punktacije za izvedenje osnove. Stalni je odbor u svojoj sjednici zaključio, da se taj predlog ne stavi na dnevni red, ne smatrajući ga shodnim. Uslijed toga nije došao niti na pretres.

Ne iz kakve osobnosti, nego da se uvidi postupak nekog čimbenika, izvještaju o raznjenju kojim se nadoknadije putne troškove predsjednikom gospodarskih zadruga, kai polaze na skupštinu.

Vježna važnina za promaknuće ratarskoga smatra omogućenje je vježbe i način manje kameata i trošak. Nije je to važno za one, koji ne imaju dostatno podlogu, ali je važno i za druge, jer zajmivi kod zemljistih vježbališta zavoda iziskuju mnoge troškove, a navlažito za maleno glavnice bilo bi ludo istišu se utjecati. Tomu, mije, da bi se pomoglo ustrojenjem zajamčenih za voda po sustavu Raiffeisenovom. Po tom sustavu natraži se za svaku občinu poseban takav zavod, u koji ulazi dotični občinari svjeze pristupe i opet se utiču istim za vrijeme u potrebi. Redovito se daju zajam bez zemljistog podloga, jer u istoj občini se poznaju ljudi jedino, bio je poznati onog, koji pita zajam, zašto mu služi, hode li bili vredan vrutit, a radi istog uzroka znade se proganjuti vrijednost evenalnog osobnog jamstva. U dolnjem Austriji ustrojilo se već oko 100 zavoda po tom sustavu. Ali ondje i pokrajinski

sabor njim ide na ruku, to badava im date sve poslovodne knjige, Verhajmerić, odašlača načelnog činovnika, da započne i uputi poslovodstvo. U tom smislu bio je i razlagatelj podnio predlog na skupštinu, da se gospodarsko vjeće obrati na pokrajinski sabor, nek materijalno i moralno podupre osnivanje takvih zavoda u našoj pokrajini. Predsjednik gospodarskog vjeća nije htjeo dopustiti da se stavi taj predlog, već, da je, sabor već o tom razvijao, te da nije vremena pretrosati to putanje.

Na njegov prosjecu skupštinu je dopustila, da stavi taj predlog u točki dnevnog reda, "In i predlozi", ali nije dopustila, da se pretresa.

Na skupštinu izvestio je takodje o uspijehu ovog, čije gospodarsko je izložbe te se zavajalo na nagradah danih od vlasti. Primjetio je, da se od pojedine izložbe malo uspeha može očekivati. Da se potakne na manjivje gojenje i počinjenje stoke, htjelo bi se, da se barem za 10 godina redomice obdržava izložbe, košto se to zgradja u Bjeljini. On je to toplo prepričao vladinom povjereniku gleda našeg kotara, što je on primio na znanje.

Pripremio je takodje, da se čim prije ustanovi rasadnik američkih i austrijskih loza. U tom pogledu je občio i se filosofskim povjerenikom gosp. Ursićem, da se nuda, da će se to maskiro polaćiti.

Kid se povela na skupštinu riječ o pišanskih klastričnih maslini, bješi prihvaćen po skupštinu predlog, da se dođeće godine najni jednoga za masline, a drugoga za voćke. Mije, da na naš otok će doći klastrične masline.

Stavio je upit na predsjedničtvu, začuo ne prihvjeće unapred predmete o kojih će se razpravljati na skupštinu; i začuo da ne dade čitati zapisnik predhodne skupštinu. Predsjednik je priznao opravljani zahtjeve, te obetao unapred to vratići. Tim zaključuje razlagatelj svoje izvješće. (Skupštinači popraćaju ga sa živučim klicem.)

Pretres se zatim na dnevni red.

III. točka. Tujnik pop Nikola Turata, dobit riječ, proučiti slijedeće svoje izvješće:

Jza zadnje glavne skupštinice držane u Vrbniku 12. listopada lanske godine, namic se upravljačem odbora, da izvjesti o svojem radu tekuće godine. Budući je taj rad u tjesnom suvremu sa gospodarskim odnosajima našeg otoka, to mu se čini za shodno, da prije nego izvesti o radu same zadruge, da se osvrne na obidenje naše gospodarske odnose u ovoj godini.

Narod nuš može samo onda napredovati, kad mu to sredstva dopuštaju, a ta ima, kad mu je godina povoljna, ako su mu poljski i gospodarski proizvodi dočinili, ako i ne bogzna kakova dobitka, a barem toliko, da može se i svoju dinariju pristojno prehraniti i ružnulim priskrbiti. Iza dosta povoljne zime, nastalo je i doista povoljno proljeće, bez sunca i bez velike močvarne, tako da se je gospodar mogao nadati dobroj i uspješnoj godini. Lijepo su se pokazale zimski žitarice, a nadati se bješi i obitaju žetvi. U lipnji nadi zapućao je nuš gospodar projekte radnje, pošto mu bijase vremena tako pogodno, da je mogao i proljetne radnje za usjev i projektne usjev za dobre obaviti.

Ali žaliboga jedino što su mi se nude dobre godine otvorile, ved su počele izčezavati. Na voćkim načinu su gusjone pomoči, umišljati cvjet, a i buva kao obično osvrta i otrumlju vrednim djelom svo voćke u najljepšoj evatnji. U vinogradima su apazili, da mladice, koje prijave godine od perenosore nisu posve dobre, da su u zimbi patile i radi toga stablo se razriva. Ved mjeseca srpnja počela je suša, koja je žaliboga potrajava sve do jeseni i tako se posve uništila pro-

